

[**Ministeren for handel, industri og søfart.**] gjorde en lille bemærkning om, at han var betænkelig ved de 4 pct. til sociale fremskridt, idet han frygtede, at dette kunne få virkning for andre virksomheder. Jeg ser på det på samme måde, men uden at nære nogen frygt. Medens det ærede medlem nærer frygt, må jeg tilstå, at jeg nærer håb. Spørgsmålet om § 2, stk. 2, som også det ærede medlem hr. Kr. Kristensen var inde på, har jeg besvaret i indledningen til mit indlæg her.

Det ærede medlem hr. Kr. Kristensen var inde på spørgsmålet om nationalisering eller andelsovertagelse af sukkerfabrikkerne og tog meget skarpt principiel afstand fra en nationalisering, som hans parti under ingen omstændigheder ville medvirke til. Derimod kunne man forstå på det ærede medlem, at han og formentlig også hans parti vil være interesseret i andelsudvejen, men det ærede medlem hr. Kr. Kristensen tilføjede, at i så fald ville han foretrække, at løsningen på andelsbasis fandt sted ikke under en sukkerhøjkonjunktur, men under en sukkerlavkonjunktur. Det er i og for sig en klog bemærkning. Jeg tror, at hvis vi skal nationalisere, må det også være det fordelagtigste at nationalisere under en sukkerlavkonjunktur fremfor en højkonjunktur, men det er jo for det ærede medlem hr. Aksel Larsen småting, som han ikke finder grund til at tage hensyn til, og det har da heller ikke i denne sag været afgørende.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen gjorde en række bemærkninger, som alle sammen er besvaret i min fremsættelsestale, og for så vidt behøvede jeg egentlig ikke at sige mere. Jeg skal dog gøre nogle enkelte bemærkninger til det ærede medlem, især vedrørende nationaliseringsspørgsmålet, som det ærede medlem lægger megen vægt på. Han siger, at han er enig i det synspunkt med hensyn til sukkerfabrikkernes nationalisering, som socialdemokratiet har haft. Vi har det stadigvæk. Jeg kan fortsat tiltræde alt, hvad der står om sukkerfabrikkerne og om sukkerfabrikkernes samfunds- overtagelse i „Fremtidens Danmark“, og det kunne for så vidt ikke være noget overraskende for det ærede medlem, som jeg allerede gav udtryk for det i min fremsættelsestale. Det ærede medlem var inde på at citere min fremsættelsestale og lagde stor vægt på, at jeg havde indføjet et „formentlig“, idet jeg havde sagt, at denne produktion formentlig under en eller anden form burde overtages af samfundet. Jeg bad det ærede medlem om at citere videre, og jeg

forstod på det ærede medlem, at han foruden at finde min afbrydelse utidig også fandt den overflødig, idet han agtede senere at citere videre. Det videre citat udeblev imidlertid i det ærede medlems tale, så hvis jeg må have lov til at citere en lille smule videre af min egen tale, vil jeg citere det pågældende stykke, som det ærede medlem altså ikke ønskede at citere. Her siger jeg:

„Selvom en direkte nationalisering under de i øjeblikket gældende forhold ville blive dyr, når den fulde erstatningspligt i henhold til grundloven tages i betragtning, kunne den dog på lang sigt være en principielt rigtigere løsning end koncessionsordningen.“

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen byggede sit polemiske indlæg op på, at vi nu fra socialdemokratisk side ville skyde os ind under, at det var for dyrt at nationalisere sukkerfabrikkerne, og derfor ønskede vi det ikke længere. Men hvis det ærede medlem havde citeret videre eller med tilstrækkelig grundighed havde læst min fremsættelsestale, for han skrev sin egen tale, ville han have set, at jeg siger, at selvom det bliver dyrt, kunne det udmærket tænkes, at det ville være en principielt rigtigere løsning at lade disse fabrikker samfunds- overtage fremfor at træffe en koncessionsordning, men hvis det ærede medlem havde citeret videre, ville han uægtelig have dræbt alle pointerne i sin tale på dette punkt.

Det ærede medlem syntes indirekte at give mig ret i, at et nationaliseringsforslag ikke i øjeblikket kan gennemføres her på rigsdagen, i hvert tilfælde byggede det ærede medlem sin argumentation op på, at det burde have været fremsat, selvom det ikke kan gennemføres. Her er det ærede medlem inde på tanker, der ikke ligger mit parti fjernt, hvad det ærede medlem også påviste ved en række henvisninger til socialdemokratiets politik i tidligere tilfælde. Det kan udmærket i adskillige tilfælde være en klog og fornuftig fremgangsmåde at fremsætte forslag, der ikke kan gennemføres. Man kan derved skabe en vis interesse omkring et forslag, få lejlighed til at argumentere for det, fremsætte oplysninger eller måske, hvad det ærede medlem foretrækker, endog drive agitation. Men i dette tilfælde kunne det ikke være den socialdemokratiske mindretalsregerings opgave. Det, der i dette tilfælde måtte være vor opgave, var at få gennemført en sukkerordning, der gav samfundet så meget som muligt og gav forbrugerne så billigt sukker som overhovedet muligt. Her drejede det sig ikke om et agitationsnummer, her drejede det sig om at